

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**F. Ioannis Andreae Coppensteinii, Ordinis Prædicatorum
Theologi & Parochi Heidelbergæ Castigatio Apologiæ
Calvino-Catecheticæ**

Coppenstein, Johann Andreas

Moguntiaë, 1626

Ad Qvæst. LX. Quomodo iustus esse potes (es) coram Deo?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35247

par. 1. q. 1. 2. &c. par. 2. q. 14. 15. 16. 17. 18. 31. 32. Inque Antichristo par. 1. q. 1. & p. 2. q. 5. &c.

DEMV. Merè Lutherò-caluinisticum, i. falsum est, (tua recipere verba) adeoque hæreticum: 1. Christum non, sub vno in terris Capite Papa suam colligere Ecclesiam: de quo supra quæst. 31. 2. nec Ecclesiæ membrum esse: Non esse posse, & debere: 3. Me perpetuo mansurum; Non sperare mansurum: de quo ad quæst. 1.

III. An tota in terris Ecclesia DEI sit Visibilis?

MINISTER Romanæ culpæ hæresin Ecclesiæ ducit licem: quod doceat, 1. Totam; 2. Idque in terris semper, esse Visibilem.

I. Nos TOTAM Inuisibilem dicimus dupliciter: 1. Totam Vniuersalē, quā comprehendit & Militantē, & Triumphantem: certè secundum Cæli es dicitur inuisibilis. Probat ex ipsis aduersariis: vt ex Turriano Ieluita, rati. 2. contra Volanum 1. 3. 4. Si igitur Catholica Ecclesia partim est visibilis, partim inuisibilis: ergo Catholica secundum suum Totum nō est visibilis. 2. Qui comprehendit vera & viua membra Ecclesiæ. Quia enim multi sunt hypocritæ, qui externè sunt in Ecclesia; ideo videri non possunt, si u cognosci, qui ad Ecclesiam pertinent. 1. Titus 2. Cognouit Dominus, qui sunt eius.

II. Deinde; Totam NON SEMPER esse visibilem, docemus per ætates singulas. Ambr. in Rom. 11. Multi Israelitæ per speluncas occultati suos propter Achab. &c. Item 2. Paral. 15. 3. Vbi erat sub captiuitate B. bylonica per annos 177? Vbi tempore Christi patientes? In Iulianæ B. Marii? Aut Costeris; Maldonatus. p. 6. & vulgo credit; Bellarminus, etiam periculosum id ait, & verum non esse. At amen certum fuisse tunc Ecclesiam; vt in perpaucis. Vbi visibilitas erat tempore persecutionis Arianae? Hieron. in epist. ad Lucifer. Ingemuit totus orbis esse Arianum esse admiratus est. Sic & Pontificii quidam ac S. Patres.

RESPONDEO. AD I. Ista infeliciter effugitiua desperantium distinctio est pro Inuisibilitate Ecclesiæ. Prius membrum, etsi verum; tamen à scopo erroneum est: nam de Ecclesia tota in terris est quæstio. Ministro magistrali autem sophista concludit ex vna parte sola de toto. Hæc Musa dic cuius generis est, & toni, & chori? Ecclesia est genus ad species Militantem visibilem, & Triumphantem inuisibilem: sicut animal est rationale, & irrationale: ergo totum vel omne animal est irrationale? Credite Logi-

stæ; si credere fas est Apologistæ, philosophiæ Prisciano. Posterius membrum est hæreticum: vera & viua membra ecclesiæ internæ ab solo Deo, non ab hominibus videri possunt. Ergo est inuisibilis. Ecce gladium Goliath; sed ficulneum. Infelix Lutherò-caluinianæ Ecclesiæ patrocinium hoc; an latrocinium? Cerre iugulat se ipsum & Ecclesiam eorum ipsam. Quia autem dicit, non docet hæreticus: vide docentem in meis Lutherò-caluin. par. 2. q. 35. 36.

AD II. Parturiunt montes singularum Ætatum; & nascitur ridiculus mus. Dico ad singula: Israelitæ; vt occultati; erant tamen visibiles. In ipsa Babylone, erat visibilis ecclesia, licet pressa: Sub Christo patiente, erat Ecclesia Visibilis in & Christo ipso, ac Matre eius: In Christo; sicut in Adamo totus hominum futurus mundus erat visibilis; sic Ecclesia: in matre Christi; sicut in Eua sua posteritas. Ita legatus Reip. vnus repræsentat Remp. totam. Sub Ariana persecutione, Ecclesia erat visibilis in Capite Papa, in Clero Romæ, in Concilijs Generalibus Nycæno, & Constantinopolitano: inque Prouincialibus multis toto sæculo quarto. Vide meam Historicam Demonstrationem continue Fidei Romano-catholica in sæculo IV. V. Ergo TOTA interris Ecclesia vera SEMPER fuit, est, eritque visibilis.

AD QVÆST. LX.

Quomodo iustus esse potes (es) coram DEO?

I. MINISTER pro Catechico Et. Parochus supponit Esse potes iustus quod manifestè est. Itum contra Rom. 5. Pacem habemus cum DEO. 1. Cor. 6. Iustificati estis &c. Sed de hoc Posse Parochi supra q. 1.

RESPONDEO. Excaluinizare hic debui Lutherò-caluinianam Certitudinem salutis Specialem, & Solifidiam. Quod dogma (tua recipere verba) manifestè falsum esse, friuolum, atq. erroneum, docet S. Scriptura in Antichristo meo par. 4. q. 32.

II. MINISTER. Catecheticus responderet quæstioni: 1. Sola fide in Iesum Christum: 2. adeo vt, licet me mea conscientia accuset, 3. quod aduersus omnia Dei mandata. 4. grauiter peccarim. &c. Parochus ad I. addit: Nequaquam sola. &c. Friuolum, falsum, erroneum. Secundum, 3. 4. mu.

3. 4. mutat sic: Sed ita, vt (si quidem rite contritum me mea conscientia non accuset, quod licet aduersus om. Dei man. aliquando grauit. &c. Sed hoc falso dicitur, & implicat. Falso: quia etiam rite contriti reuera sumus conscientiam peccatorum nostrorum. Implicat contradictionem ista: Fateri, se aliquando peccasse, & grauitur, & aduersus omnia Dei mandata. &c. Item dicere tamen; Nos nostram conscientiam non accusare. Hic idem fateretur, & negat; conscientiam, & nescit.

RESPONDEO AD I. vt supra hic. AD 2. 3. 4. contriti, sumus peccatorum conscientij; sed expiatorum, id est, memores cum spe & gaudio; & non rei: at nondum contriti, sumus eorum conscientij; sed in expiatorum, & rei cum pœnitentia ac metu. Quid hic falsum? Doce. Ergo à Ministro istud falso dicitur falsum.

Simile est alterum: Inexpiatum, se peccasse fatentem, accusat conscientia: Expiatum verò, fatentem se peccasse, non amplius accusat conscientia. Hic quæ contradictio? Ministri fictio. Vah! Quoties me pudet tui, quod te nil pudeat, pœniteatue talis & Ministerij, & Magisterij tui: tamque infelicis patrocini pro Caluino catechesei. Ageret in circulum hic te alius; sed cere-nolo girare tuum brum.

III. MINISTER: I. Parochus pro Catechético hoc: Beneficia vera animi fiducia amplectar, reponit fide ac spe. Quibus negat fidem iust. esse fiduciam: supra q. 21. Simul pro certitudine fidei statuit spei dubitationem: vt sup. quæst. 1.

2. Pro Catechético; nos iustificari sine vilo nostro merito: reponit eum aliquo. &c. de quo quæst. 21. sect. 6.

3. Pro Catechético; quod Christi iustitia. &c. nobis imputetur ac donetur: reponit, permittatur ac donetur eius capaci. Falsum, vt supra quæst. 36.

RESPONDEO AD I. Nego & fidem esse fiduciam; & fidei certitudinem; & Spei dubitationem. Ergo, tu dixisti.

AD II. & III. Rectè feci; sic debui.

IV. An SOLA Fides iustificet?

MINISTER: id est, Quid iustificet? SOLA fides in actu. Qualis fides? Vita non mortua, id est, per charitatem cum aliis virtutibus iuncta; non ab iis separata. Itaque, fides sola iustificet; non tamen est so-

la. Proinde manifesta est calumnia & diabolica; quoties Pontificij nos solam & nudam asserere mentiuntur maluntque mentiri & calumniari, quam sibi ipsis credere. &c. En reddo ipsos &c.

PROBO nunc, solam fidem iustificare. Ex scriptura dupliciter.

1. Per Verbum expressum: Gal. 2. Iustificatur homo NON NON NISI per fidem: id est, TANTVM, seu SOLA fide. Quod significat causam necessariam TOTALEM; non duntaxat ALIQUAM; vt Sandæus callide excipit: At Salmeron in Gal. 2. ait; Non nisi? ergo SOLA; admittendum est. Italica versio habet, MA SOLA per la fedi.

Sic & Pontificij vtuntur phrasi Nonnisi: vt Mald. Turrec. Bell. Cost.

Sic & Patres, Aug. Latria NON colimus, NISI vnum DEVM.

Ita Scriptura: Nemo scit, nisi Pater, Mar. 13. Matth. 14. Panes, Mar. 2. prop. NON licebat manducare, NISI Sacerdotibus. Luc. 6. Nisi SOLIS Sacerdotibus.

2. Scriptura docet hominem iustificari TANTVM Fide: Luc. 8. Credo tantum. Quod si istud valere velit Bellarm. l. 1. de Iust. cap. 16. Expressum Verbum profertur, vbi habetur eius negatio, aut synonyma; vt, Iacob. 2. Quia ex operibus iustificatur homo, & NON ex fide TANTVM: planè & hoc valere debet expressum, vbi habetur eius Assertio, aut Synonyma SOLA. Ergo falsum Bell. Nusquam hactenus ostendere potuerunt aduersarij in sacris Literis particulam SOLA, cum de fide iustificante agitur. Nam ecce ostendimus.

3. Scriptura solum duos ostendit modos iustificationis; scilicet, aut ex operibus, aut ex fide. Sed illum ex operibus tollit, negat, refutat: Alterum ex sola fide ponit, affirmat, probat: Vt Rom. 8. Arbitramur, n. iustificari hominè per fidem sine operibus legis. Gal. 2. NON iustificatur homo ex operibus Legis Nisi per fidem, &c. Ibid. Credimus, vt iustificemur ex fide Christi; & non ex operibus Legis. Item Rom. 3. 20. & 11. 6. Opera à iustificatione excluduntur. At Gal. 3. 11. Ioan. 3. 16. 36. iustificatio ex fide separatim asseritur.

4. Consentiant Patres: Origen. Basil. Chrysof. Nazianzen. Ambros. Hieronym. Theod. Hilar. Augustin. Theophyl. Bern. Vide Apolog. contra Sandæum.

5. Ita & Pontificij vt Ferus, Canus, Senensis, Salmeron, Hofmeisterus.

6. Nota fateri hic Parochum, quod ad omne malum sumus propensi; quod quæst. 5. acriter oppugnavit.

RESPONDEO: Aduersarij adeo pœnitentur etiã, quod SOLA fides in actu iustificationis iustificet: opera in actu iustificationis nihil ad eam conferant. Proinde, (tua recipe verba) manifesta est calumnia & de-

Porro, quoties aduersarii Pontificios mentiri dicunt, quod *Solam* & *nudam fidem iustificare* dicamus. At in Actu iustificationis *Solam* iustificare dicitis; extra cum Opera cum fide coniungitis. Ergo. Vide meum *Luthero-caluinistam part. 4. q. 56. 57. 58. 59. Antichristum part. 4. q. 32. & in Antipapista Mendace par. 4. q. 3.* Atque illud est ipsum quod Pontificii de aduersariis dicere eos asserunt: sed refutant. Proinde frustra eos recitat Minister.

AD I. NON NISI quandoque significat **TOTALEM** causam; quandoque **ALIQUAM** seu partem. *Aliquam* significat Gal. 2: vt recte P. Sandæus. Salmeron *Fidem Solam* admittit, sed vt primariam in iustificatione ac fundamentalem; at non negat quin ei debeant opera superædificari.

Sic & Italica Versio intelligenda est.

Apud S. Patres & Pontificios istud *Non nisi* sumitur promiscue, prout res tulerit, imo pro *aliqua*, nunc pro *Totale* causa rei, qua de sermo. Itaque *Non nisi* subinde significat *Tantum totaliter*; subinde *Tantum ex parte*, pro re nata.

Demum in hisce: *Nemo scit, nisi Pater: Non licet. &c. nisi Sacerdotibus*: istud *Non nisi* significat **TOTALEM** causam; quia Lex alia *Excludit aliam* omnem particularem; vt prohibens Deos alienos coram Deo: prohibens Laicos comedere. At istud, *Non nisi per fidem, &c.* *Includit* in se tacite legem *aliam*, de operibus fidei ac iustitiæ: idcirco non potest *Totalem causam* significare.

AD II. Luc 8. *Crede tantum*, 1. Subaudi, pro initio fundamentali: 2. At, porro etiam *Serua mandata*. 3. Quin hoc ipsum *Crede*, est actus fidei, opusque bonum iustificans per fidem infusam. Proinde stat, perstat illud Iacobi: *Non ex fide tantum*: nihilque euincit Minister.

AD III. Scriptura ostendit duos iustificationis modos; sed iungendos, non separandos: scil. *ET ex fide, ET ex operibus* iunctim; non *AVT, AVT.* &c. separatim. Deinde tollit, negat, refutat *opera Legis Veteris* iræ, non Nouæ gratiæ. Et illa, non hæc excluduntur à iustificatione: Fides autem subinde separatim asseritur, sed vt *Principalis*; non vt *Sola*.

AD IV. Consensus S. Patrûm valet, militatque pro dicta iam distinctione.

AD V. Sic & Pontificij, quos allegat Minister, sunt interpretandi; vt qui *Solam* in hæretico sensu *Fidem* acerrimè impugnarunt; & verò expugnarunt: etsi disiectus coluber adhuc subfultibus micet: & hydræ truncatæ capita recreseant.

AD VI. Fateor, falsusque sum, *Nos natura ad omne malum propensos*: sed non *solum ad malum*: Nam etiam ad Bonum morale. Ergo Apologia est *Sycophanta*: & quidem *Solemniter*.

AD QVÆST. LXI.

Cur non SOLA Fide te iustum esse affirmas?

CALVINVS *Infl. l. 3. c. 11. §. 19. & c. 17. §. 10.* fufe doce elaborat; doce: que nihil.

MINISTER hic excaluinizata remittit ad superius alibi pertractata. Vnum affirmat Parochus, *Nos dignitate ipsius fidei nostræ placere posse Deo*. Quod nego, quatenus fides confidatur vt est *OPUS Ioan. 6. 29. Aug. lib. de prad. c. 6. Et in Ioan. tract. 25.* Sed quatenus est *Organum* vcl *Manus*, qua beneficia Christi amplectimur. Ergo iustificat nos Sanguis Christi: **MERITORIE**; **FIDES ORGANICE** tantum, & **RELATIVE**.

RESPONDEO: istud in secunda editione Excaluinizationis meæ hic non reperio; in prima num habeatur, non memini: ipsius exemplar in præsens non habeo. Esto tamen: scripserim, vt reor: verè scripsi: Ac demonstrem in *Luthero-caluin. par. 4. q. 60. & in Antichristo par. 4. q. 32.* Nego igitur *Organicam* & *Manicam fidem* iustificare *relatiuè tantum*; assero *Operosam* iustificare *Meritorie*, vt *causam* secundam: sanguinem Christi verò *Meritorie* *excellentè*, vt *causam* primam.

AD QVÆST. LXII.

Cur nostra bona opera nõ possunt esse iustitia, vel pars aliqua iustitiæ coram Deo?

CALVINVS *Infl. l. 3. c. 14. §. 9. 10. 11.* fufe docere videtur idem, quod hic Catechismus refert: ondet.

CAL-